

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К.Д. Ушинського»

Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області

Одеський приватний заклад освіти «Тіква- Ор Sameax»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО - ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«МОДЕРНІЗАЦІЯ

**ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ
ОСВІТИ»**

Одеса - 2024

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано до друку Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Протокол № 11 від 29 лютого 2024 р.

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 26-27 лютого 2024 року). Редколегія: І.А.Княжева, Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова, О. А. Галіцян, І. О. Бартенєва, І.С.Артемьєва, О.П.Ноздрова, П.П.Кинєва. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 204 с.

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

© Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2024

© Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської
сільської ради,

Одеського району Одеської області, 2024

© Одеський приватний заклад освіти «Тіква - Ор
Самеах», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: РОЗВИТОК ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

1. С.П.Зубрицька Концептуальні засади Комплексної Стратегії розвитку Нерубайського академічного ліцею № 1 Нерубайської сільської ради.....	5
2. А.І.Ганєва Реалізація ціннісних орієнтирів базової середньої освіти в Нерубайському академічному ліцеї №1.....	19
3. Л.Б. Савеліч Інноваційний навчальний курс «Навчаємося жити в громаді» - ефективна громадянська освіта учнівської молоді.....	29
4. А.А. Майстренко Впровадження технологій STEM-освіти у процес навчання.....	39
5. О.І Кісіль Мотивація школярів до навчання на уроках з використанням міжпредметних зв'язків.....	47
6. О.А.Майстренко Нестандартні форми навчання в початковій школі.....	54
7. Л.А.Носик Модернізація освітнього процесу у територіальній громаді.....	59
8. Т.В.Прокопенко Ціннісні орієнтири курсу «Здоров'я, безпека та добробут» - основа здоров'язбережувального освітнього середовища у територіальній громаді.....	68
9. О.В.Струкова Розвиток якісної освіти в територіальній громаді.....	76
10. О.О.Чалюк Розвиток читацької компетентності учнів на уроках літературного читання в початковій школі.....	81

СЕКЦІЯ: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

11. Л.О.Калінчук Девіантна поведінка підлітків як психолого-педагогічна проблема.....	88
12. Ю.В. Смокова Вектори психологічної корекції гіперактивності у дітей.....	97
13. Т.М. Копилова. Використання інтерактивних методів навчання в освітньому процесі початкової школи.....	110

Прокопенко Тетяна Володимирівна
*практичний психолог Нерубайського академічного ліцею № 1
Нерубайської сільської ради, Одеського району Одеської області*

ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ КУРСУ «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ» - ОСНОВА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

*«Вивчай все не з марнославства,
а задля практичної користі».*
Георг Крістоф Ліхтенберг

Анотація. У статті зазначено формування культури здорового способу життя учнів, створення умов для забезпечення їхнього гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту. Доведено, що вивчення учнями предмету «Здоров'я, безпека та добробут» спрямовано на збереження власного здоров'я дитини, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації.

Ключові слова: курс «Здоров'я, безпека та добробут», здоров'язбережувальне освітнє середовище, громада.

Вступ. Процес розвитку людини та громади розпочинається з окремої особистості, взаємовідносин між людьми, сім'ї, спільноти або нації.

Навчання - процес здобуття нової інформації, знань, мудрості, навичок або вмінь, воно дозволяє нам приймати нові виклики й розвивати наш потенціал. Навчання міняє нашу поведінку. Не лише індивідуумам, але і сім'ям, громадам, організаціям, народам потрібно вчитися. Громадського розвитку не відбувається, якщо люди не вчаться [1]. Співпраця між системою освіти та територіальною громадою є ключовою для створення успішного, здорового середовища. Ось чому ця співпраця є важливою.

Територіальна громада може забезпечити ресурси, інфраструктуру та підтримку для навчальних закладів, щоб забезпечити якісну освіту для всіх дітей та молоді. Громада

може залучати локальних експертів, представників громадських організацій та підприємств для надання допомоги та ресурсів у навчальних програмах та заходах.

Спільна робота може сприяти створенню безпечних та здорових умов для навчання та розвитку дітей, зокрема, шляхом розвитку програм безпеки та здоров'я на місцевому рівні. Співпраця між освітою та громадою сприяє формуванню громадянської свідомості та активності, розвиває відчуття приналежності до громади та відповідальності за її розвиток [2].

Результати та обговорення. Співпраця між системою освіти та територіальною громадою є важливою для забезпечення якісної освіти, розвитку молоді та створення благополучного суспільства.

Важливу роль в цьому грає якісне вивчення учнями предмету «Здоров'я, безпека та добробут». Навчальна програма предмету «Здоров'я, безпека та добробут» розроблена на підставі Державного стандарту базової середньої освіти (2020 р.) з урахуванням Державного стандарту початкової освіти (2018 р.) та відповідно до положень «Концепції Нової української школи» (2016 р.) [1].

Метою навчання є розвиток особистості учнів, яка здатна до самоусвідомлення, гармонійної соціальної та міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту, шанобливо ставиться до національних та культурних цінностей українського народу [3].

Вивчаючи програму курсу, ми зазначили, що для реалізації означеної мети були сформовані такі завдання:

- формування активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу;

- виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до особистого здоров'я, безпеки, добробуту;
- формування вміння визначати альтернативи і ризики, прогнозувати наслідки, ухвалювати рішення з користю для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту;
- розвиток вміння вчитися, потреби самопізнання як засобу підвищення рівня добробуту і збереження здоров'я;
- сприяння свідомому вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації;
- становлення поведінки свідомого споживача, яка відповідає цілям сталого розвитку [1.]

У дослідженні ми наголошуємо на тому, що реалізація мети та завдань предмета «Здоров'я, безпека та добробут» базується на ціннісних орієнтирах, а саме:

- повазі до особистості учнів і визнання пріоритету їхніх інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень;
- підтримці пізнавального інтересу та наполегливості;
- становленні вільної особистості, підтримці її самостійності, підприємливості та ініціативності;
- формуванні культури здорового способу життя учнів, створенні умов для забезпечення їхнього гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створенні комфортного освітнього середовища, у якому забезпечено атмосферу довіри, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, сприйняття учнівством загальнолюдських цінностей;
- формуванні активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, державної мови;

➤ плеканні в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля [2].

Ми акцентуємо увагу на тому, що головним методичним підходом до організації освітнього процесу є «навчання через дію», який передбачав:

- невимушену атмосферу спілкування, активізацію самостійної діяльності здобувачів освіти;
- перевагу інтерактивних діяльнісних форм і методів навчання: дослідження, проєктування, моделювання, аналіз ситуацій, сюжетно-рольова гра, командна робота тощо;
- розвиток уміння працювати з інформацією (пошук, перевірка, аналіз, інтерпретація, переформатування, оцінювання, подання, зберігання тощо), зокрема на цифрових пристроях;
- розвиток творчості, ініціативності, підприємливості, відповідальності за власну справу та результат.

Наведемо зразки використання активних методів навчання на уроці з курсу «Здоров'я, безпека та добробут» (тема: «Допомога в разі небезпеки», 6 клас).

Мета: наводити приклади небезпечних ситуацій, які можуть виникнути у школі, на прогулянці, на дорозі, в побуті та пропонувати способи виходу з цих ситуацій; приймати рішення щодо надання самопомоги та допомоги іншим особам, звертатися до інших осіб чи відповідних служб; звертатися до фахівців у небезпечних ситуаціях, наслідком яких не може зарадити власними силами; викликати необхідні рятувальні служби, повідомляючи відповідно до ситуації необхідну інформацію.

Ми пропонували завдання: об'єднайтеся у групи та обговоріть описані ситуації. Як ви діяли б у кожній із них? Наскільки доцільно в кожній із цих ситуацій викликати відповідні служби? Змоделюйте ваші дії.

Ситуація 1. Катаючись на саморобній ковзанці, дитина впала й розбила підборіддя. З рани йде кров. Поряд є аптека.

Ситуація 2. Йдучи повз сміттєві баки, ви побачили, що загорілося сміття й полум'я перекидається на сусідні об'єкти. Навколо — жодної дорослої людини.

Ситуація 3. Заходячи в будинок до свого друга, ви відчули їдкий запах газу.

Ситуація 4. Йдучи містом, ви зауважили, що за вами йде незнайома людина, і вас це непокоїть.

Робота в парах: проаналізуйте ситуативні задачі з точки зору формули безпеки:

1. Діти, не запитавши дозволу в дорослих, пішли до родичів через ліс у сусіднє село.

2. Десятирічну дівчинку батьки залишили вдома з трирічними братиками-близнятами. Дівчинка дивилась телевизор, а братики гралися в сусідній кімнаті. Раптом вона відчула запах диму.

3. Діти знайшли на городі невідомий металевий предмет і вирішили його розібрати.

4. Школярі вирішили скоротити шлях до школи і пішли по кризі ставка.

Під час підсумку уроку проводили вправу для рефлексії «Дерево». Вчитель малював на дошці дерево з корінням та кронаю. Роздавав дітям один стікери зеленого та жовтого кольору. Давав завдання: напишіть, що сподобалося на уроці та що не сподобалося, чи було нецікаво; стікери не потрібно підписувати; стікери зеленого кольору (те, що сподобалося) прикріпіть на кроні дерева, а жовтого кольору (те, що було нецікаво) – біля коріння.

Проводили вправу «Відкритий мікрофон», треба було закінчити речення:

Урок мені сподобався, тому що...

Урок мені не сподобався, тому що...

Мені було не цікаво, тому що...

Мені було цікаво, тому що...

Сьогодні на уроці я дізнався...

Також проводилася самотійна робота із взаємоперевіркою (треба було обмінятися зошитами та перевірити виконану роботу).

Завдання : «Напишіть номери телефонів, за якими потрібно звертатися у разі даних небезпечних ситуацій: (пожежа – 101; запах газу в приміщенні – 104; ДТП – 102; пограбування квартири -102; погрози та знущання – 102; отруєння – 103; потрапили під завал – 101; отримали тепловий чи сонячний удар – 103; під час пограбування на вулиці -102; заблукали – 102; відчули запах газу на подвір'ї – 104; знайшли вибухо-небезпечний пристрій – 101».

Ми впевнені, що оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями буде більш результативним за умови підтримки з боку батьків, тісної співпраці з батьківською громадою та їх активної участі у розвитку сприятливого здоров'язбережувального освітнього середовища.

У зв'язку із цим актуальною є багаторівнева та багатокомпонентна співпраця педагогічного колективу, дорослих і батьківської громади на засадах партнерства. Це сприяє розвитку відкритості та зворотного зв'язку між школою та родиною, підвищенню рівня здоров'язбережувальної компетентності членів сім'ї, переконанню щодо сучасності та якості системи освіти, підвищенню значимості громади в управлінні життям суспільства з питань здоров'я, безпеки та добробуту [3].

Висновки. Ми у дослідженні зазначаємо, що вивчення предмету "Здоров'я, безпека та добробут" у територіальній громаді має важливе значення з ряду причин:

1. **Збереження здоров'я населення.** Навчання людей основам здорового способу життя допомагає попереджати хвороби, зменшує ризики та покращує загальний стан здоров'я мешканців громади.

2. **Безпека та зменшення ризиків.** Набуття знань про безпеку у повсякденних ситуаціях, на дорогах, вдома, на роботі тощо, допомагає уникнути травм та нещасних випадків.

3. **Підвищення якості життя.** Освіта про здоровий спосіб життя та безпеку сприяє підвищенню рівня життя населення, робить їх більш освіченими та самосвідомими.

4. **Створення безпечного середовища.** Вивчення предмету сприяє формуванню громадської свідомості щодо необхідності створення безпечного та здорового середовища для проживання.

5. **Попередження соціальних проблем.** Освіта з питань здоров'я та безпеки допомагає уникнути багатьох соціальних проблем, таких як зловживання наркотиками, алкоголем, насильство та інші [1].

Отже, вивчення предмету "Здоров'я, безпека та добробут" сприяє створенню здорової, безпечної територіальної громади.

Література

1. Держаний стандарт базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898).

2. Державний стандарт початкової загальної освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87).

3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р.)

4. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

5. Типова освітня програма для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 р. № 235).

6. Основи здоров'я 6–9 класи: навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698.

Струкова Оксана Валентинівна

*учитель зарубіжної літератури та української мови
Нерубайського академічного ліцею № 1 Нерубайської сільської
ради, Одеського району Одеської області*

РОЗВИТОК ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В ТЕРИТОРІАДЬНІЙ ГРОМАДІ

*Вивчай все не з марнославства,
а задля практичної користі.
Георг Крістоф Ліхтенберг*

Анотація. У дослідженні зазначено, що забезпечення якісної освіти є важливою сходинкою для створення та функціонування сучасного якісного освітнього середовища. Наведено приклади активного залучення учнів до навчального процесу на уроках зарубіжної літератури, що сприяє інтелектуальному та культурному розвитку особистості, формує громадян з критичним мисленням та високою соціальною компетентністю.

Ключові слова: якісна освіта, уроки зарубіжної літератури, стандарт нового покоління.

Вступ. В сучасних вимогах освітніх стандартів освіта проголошена державним пріоритетом країни як основа соціального, політичного, економічного, духовного та культурного розвитку суспільства. Це є закономірним, адже інвестування в якісну освіту є важливим чинником економічного росту держави та соціального прогресу, найефективнішим засобом соціальних змін [4].

У дослідженні ми підкреслюємо, що забезпечення якісної освіти є важливою сходинкою для створення та